

СХВАЛЕНО

педагогічною радою
Комунального закладу
«Центр дитячої та юнацької
творчості»
Носівської міської ради
Чернігівської області

Протокол № 4 від 29.08.2025

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Комунального закладу
«Центр дитячої та юнацької
творчості»

Носівської міської ради

Чернігівської області

Світлана ТРЕЙТЯК

Наказ № 48 від 04.09.2025

ПОЛОЖЕННЯ

про запобігання і протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми в Комунальному закладі «Центр дитячої та юнацької творчості»
Носівської міської ради Чернігівської області

I. Загальні положення

1. Це Положення про запобігання і протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми в Комунальному закладі «Центр дитячої та юнацької творчості» Носівської міської ради Чернігівської області (далі - Положення) регулює питання організації захисту дітей від різних форм насильства та жорстокого поводження в Комунальному закладі «Центр дитячої та юнацької творчості» Носівської міської ради Чернігівської області (Далі Носівський ЦДЮТ).

2. Положення розроблено відповідно до Законів України «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми» від 06 червня 2024 року № 3792-IX, «Про охорону дитинства» (зі змінами), «Про освіту» (зі змінами), Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 04 червня 2025 року № 658.

3. Терміни, використані у цьому Положенні, вживаються у таких значеннях:

безпечне освітнє середовище – наявні безпечні умови навчання і праці; комфортна міжособистісна взаємодія; відсутні будь-які прояви насильства; дотримано прав і норм безпеки кожного учасника освітнього процесу;

насильство – застосування силових **методів** або **психологічного тиску** за допомогою **погроз**, свідомо спрямованих на слабших або тих, хто не може чинити опір, тобто будь-яке застосування сили щодо беззахисних;

домашнє насильство – це **насильство** чи інше **жорстоке поводження** однієї людини (людей) над іншою (іншими) у рамці побутових відносин.

Види насильства: економічне насильство - форма домашнього насильства, що включає умисне позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна,

ПОЛОЖЕННЯ

про запобігання і протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми в Комунальному закладі «Центр дитячої та юнацької творчості» Носівської міської ради Чернігівської області

I. Загальні положення

1. Це Положення про запобігання і протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми в Комунальному закладі «Центр дитячої та юнацької творчості» Носівської міської ради Чернігівської області (далі - Положення) регулює питання організації захисту дітей від різних форм насильства та жорстокого поводження в Комунальному закладі «Центр дитячої та юнацької творчості» Носівської міської ради Чернігівської області (Далі Носівський ЦДЮТ).

2. Положення розроблено відповідно до Законів України «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми» від 06 червня 2024 року № 3792-IX, «Про охорону дитинства» (зі змінами), «Про освіту» (зі змінами), Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 04 червня 2025 року № 658.

3. Терміни, використані у цьому Положенні, вживаються у таких значеннях:
безпечне освітнє середовище – наявні безпечні умови навчання і праці; комфортна міжособистісна взаємодія; відсутні будь-які прояви насильства; дотримано прав і норм безпеки кожного учасника освітнього процесу;
насильство – застосування силових методів або психологічного тиску за допомогою погроз, свідомо спрямованих на слабших або тих, хто не може чинити опір, тобто будь-яке застосування сили щодо беззахисних;
домашнє насильство – це насильство чи інше жорстоке поводження однієї людини (людей) над іншою (іншими) у рамці побутових відносин.

Види насильства: *економічне насильство* - форма домашнього насильства, що включає умисне позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна, коштів або можливості користуватися ними, заборону працювати або навчатися; *психологічне насильство* - форма насильства, яка характеризується тим, що людину піддають поведінці, яка може призвести до психологічної травми, включаючи тривогу, хронічну депресію або посттравматичний стресовий розлад; *сексуальне насильство* - будь-яка примусова сексуальна дія або використання сексуальності іншої людини; *фізичне насильство* - це побої, стусани, ляпаси, якщо їх завдають людині навмисно;

експлуатація - систематичне використання чогось (природних ресурсів, техніки, знань), або привласнення продуктів чужої праці одним класом людей іншими;

булінг (цькування)– систематична агресивна поведінка однієї особи чи групи осіб стосовно іншої, яка має на меті психологічну чи фізичну шкоду жертві та відбувається у ситуації дисбалансу сил між кривдником і жертвою.

Види булінгу (цькування): фізичне насильство (тілесні ушкодження, які завдають болю, призводять до порушень фізичного здоров'я, чи навіть смерті; це штовхання і смикання; удари, стусани, побиття; знущання, викручування рук; жбурляння предметів; спроби задушити); психологічне насильство (тиск на психіку іншої людини, який проявляється у нанесенні словесних образ, погроз, залякуванні, переслідуванні); економічне (крадіжки, пошкодження чи знищення одягу та інших особистих речей, вимагання грошей); сексуальне (у випадках булінгу: принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська та образи сексуального характеру, зйомки у переодягальнях, поширення образливих чуток, сексуальні погрози, жарти); кібербулінг (приниження за допомогою мобільних телефонів, Інтернету, інших електронних пристроїв).

II. Суб'єкти виконання Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми в Носівському ЦДЮТ

Суб'єктами виконання Положення є адміністрація та працівники закладу, інші залучені фахівці, які контактують із дітьми.

III. Мета та завдання щодо захисту від різних форм насильства та жорстокого поводження в Носівському ЦДЮТ

Мета: створення безпечного та дружнього до дитини освітнього середовища.

Завданнями закладу освіти є:

- здійснення аналізу ситуації у закладі освіти (фізичного та емоційно психологічного середовища);
- вироблення офіційної позиції закладу освіти щодо усіх форм насильства та інформування про неї всіх учасників освітнього процесу;
- розроблення правил поведінки для всіх учасників освітнього процесу – вихованців, батьків, педагогів та інформування про них;
- визначення обов'язків та відповідальності учасників освітнього процесу щодо створення та дотримання безпечної поведінки в закладі освіти;
- здійснення інформування (на сайті закладу освіти, стендах) про цілодобові телефони довіри з питань допомоги жертвам насилля у школі та сім'ї; Національної гарячої лінії з питань запобігання насильству, Національної дитячої «гарячої лінії»;

- обов'язкове інформування відповідних органів про випадки або підозри щодо форм насильства та експлуатації;
- взаємодія з іншими суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання всіх видів насильства відповідно до чинного законодавства.

1. Директор Носівського ЦДЮТ є:

- відповідальним за реалізацію Положення;
- забезпечує його оприлюднення, ознайомлення з ним працівників закладу та здійснює контроль за виконанням;
- розглядає усні та письмові повідомлення протягом однієї доби з дня надходження, забезпечує функціонування механізму подання повідомлень;
- невідкладно повідомляє уповноваженому органу Національної поліції та службі у справах дітей у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною;
- сприяє проходженню особами, які вчинили насильство або жорстоке поводження з дитиною, стали свідками або постраждали від насильства або жорстокого поводження, відповідної програми для таких осіб;
- забезпечує проведення навчань, тренінгів, профілактичних заходів для дітей, батьків або інших законних представників дитини, працівників закладу з питань запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми;
- взаємодіє із службами у справах дітей, центрами соціальних служб, закладами освіти, охорони здоров'я та іншими уповноваженими органами для оперативного реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- може визначати відповідальну особу для здійснення заходів щодо унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, яка реєструватиме повідомлення, що надійшло, у журналі обліку (у паперовій та/або електронній формі) та забезпечуватиме його підготовку до розгляду.

2. Працівники закладу освіти у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною зобов'язані:

- вжити невідкладних заходів для припинення насильства або жорстокого поводження з дитиною;
- надати у разі потреби домедичну допомогу, викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги та звернутися до уповноваженого підрозділу органу Національної поліції;
- повідомити керівнику закладу освіти та одному з батьків або іншим законним представникам дитини, яка вчинила насильство або жорстоке поводження, та дитині, яка постраждала від насильства або жорстокого поводження, про виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною;

3. Педагогічні працівники закладу освіти повинні забезпечити:

- функціонування механізму подання повідомлень (інформування дітей та їх батьків або інших законних представників дитини про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми з наданням інформації про шляхи інформування про такі випадки);
- функціонування різних способів отримання повідомлень про можливі випадки насильства (телефонний зв'язок, електронний лист, скринька для паперових повідомлень тощо), зокрема анонімно за бажанням особи, яка залишила повідомлення;
- розробку та/або поширення інформаційних матеріалів з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми шляхом розміщення на інформаційних стендах у приміщенні закладу, розповсюдження серед працівників, дітей, їх батьків або інших законних представників дитини у формі буклетів (листівок);
- надсилання через групи батьків та вихованців месенджерах, розміщення на офіційному веб-сайті закладу та його сторінках у соціальних мережах;
- проведення тематичних семінарів для батьків або інших законних представників дитини.

4. Методист ЦДЮТ:

- забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг/насильство, стали його свідками або постраждали від булінгу/насильства, веде облік випадків та оформлення документації, згідно цього Положення;
- реалізацію просвітницького напрямку всіх учасників освітнього процесу шляхом організації тематичних заходів, бесід, консультацій з метою формування навичок толерантної та ненасильницької поведінки, спілкування та взаємодії.

IV. Права та обов'язки учасників освітнього процесу.

1. Здобувачі освіти:

1.1. Мають право на:

- безпечні та нешкідливі умови навчання і праці;
- повагу людської гідності;
- захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувачам освіти;
- отримання соціальних та психолого-педагогічних послуг як особа, яка постраждала від насильства та булінгу (цькування), стала його свідком або вчинила булінг (цькування);
- свободу творчої, спортивної, оздоровчої, культурної, просвітницької, наукової і науково-технічної діяльності тощо.

1.2. Зобов'язані:

- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;
- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;
- дотримуватися правил для учнів;
- повідомляти адміністрацію закладу освіти про факти насильства та жорстокого поводження стосовно здобувачів освіти, педагогічних, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб.

2. Працівники, які залучаються до освітнього процесу.

2.1. Мають право на:

- захист професійної честі і гідності;
- захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, у тому числі булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю.

2.2. Зобов'язані:

- дотримуватися педагогічної етики;
- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси всіх учасників освітнього процесу;
- захищати здобувачів освіти під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувачів освіти;
- повідомляти директора про факти всіх форм насильства та жорстокого поводження стосовно здобувачів освіти, педагогічних, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком якого вони були особисто або інформацію про які отримали від інших осіб, вживати невідкладних заходів для припинення насильства та жорстокого поводження.

3. Батьки здобувачів освіти:

3.1. Мають право:

- отримувати інформацію про діяльність закладу освіти, у тому числі щодо надання соціальних та психолого-педагогічних послуг особам, які постраждали від насильства та жорстокого поводження, стали його свідками або вчинили булінг (цькування);
- подавати заяву про випадки насильства та жорстокого поводження стосовно дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу;
- вимагати повного та неупередженого розслідування випадків насильства та жорстокого поводження стосовно дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу.

3.2. Зобов'язані:

- виховувати у дітей повагу до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини, відповідальне ставлення до власного здоров'я, здоров'я оточуючих;

- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси дитини та інших учасників освітнього процесу;
- дбати про фізичне і психічне здоров'я дитини, сприяти розвитку її здібностей, формувати навички здорового способу життя;
- формувати у дитини культуру діалогу, культуру життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами, представниками різних політичних і релігійних поглядів та культурних традицій, різного соціального походження, сімейного та майнового стану;
- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей;
- сприяти у проведенні розслідування щодо випадків насильства та жорстокого поводження;
- виконувати рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків насильства та жорстокого поводження.

V. Взаємодія з установами, які здійснюють заходи у сфері запобігання та захисту від різних форм насильства та жорстокого поводження в закладі освіти

1. Налагодження співпраці із службою у справах дітей, центром соціальних служб сім'ї, дітей та молоді, представниками правоохоронних органів, громадських інституцій.
2. Розроблення спільних планів роботи з проведення превентивних інформаційно-просвітницьких заходів з усіма учасниками освітнього процесу з питань запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню.
3. Участь представників інших установ у професійному інформуванні всіх учасників освітнього процесу щодо запобігання насильства та жорстокого поводження.
4. Залучення представників служби у справах дітей, центрів соціальних служб сім'ї, дітей та молоді, представників правоохоронних органів, громадських інституцій до розгляду звернень, заяв всіх видів насильства та жорстокого поводження.

VI. Прикінцеві положення

1. Положення про запобігання і протидію насильства та жорстокого поводження з дітьми в Носівському ЦДЮТ затверджується наказом директора закладу і є обов'язковим до виконання усіма учасниками освітнього процесу.
2. Учасники освітнього процесу мають бути ознайомлені з порядком захисту дітей від різних форм насильства та жорстокого поводження в Носівському ЦДЮТ.